

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) วิเคราะห์การบริหารงานของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารงานของคณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 10 คน อาจารย์จำนวน 56 คน และ นักศึกษาจำนวน 265 คน และการสัมภาษณ์อดีตผู้บริหาร คณะพยาบาลศาสตร์จำนวน 2 คน นอกจากนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจาก แผนการดำเนินงาน รายงานประจำปี 2546 เอกสารการ ประเมินผลแผนการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2546 บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และระบบออนไลน์

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และ นำเสนอข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1) การบริหารงานของคณะพยาบาลศาสตร์มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด ซึ่ง พิจารณาจากตัวชี้วัดความสำเร็จของมหาวิทยาลัยด้านต่างๆ ต่อไปนี้ (1) ด้านความสามารถในการ ผลิตของคณะ ทั้งนี้พิจารณาได้จาก (ก) ด้านการเรียนการสอน คณะฯ มีประสิทธิผลด้านอัตราการมี งานทำของนักศึกษา และอัตราสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาในหลักสูตร (ข) ด้านการวิจัย คณะฯ มี

ประสิทธิผลด้านความสอดคล้องของผลงานวิจัยที่นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสังคม และจำนวนงานวิจัยที่ได้มีการตีพิมพ์ ยกเว้น ด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัย อย่างไรก็ตาม คณะฯ ไม่บรรลุประสิทธิผลการบริหารงาน ด้านการบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจาก ได้รับการจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย (2) ด้านประสิทธิภาพการบริหาร คณะฯ มีประสิทธิผลด้านการะงานทางวิชาการของอาจารย์ อัตราการลาออกกลางคันของนักศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรพยาบาลศาสตรศุภบัณฑิต รวมทั้งด้านประสิทธิภาพของการใช้อาคารสถานที่ของคณะฯ ยกเว้นอัตราการลาออกกลางคันของนักศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2 ปี ต่อเนื่อง) และค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา (3) ด้านความสามารถในการปรับตัว คณะฯ มีประสิทธิผลด้านสัดส่วนตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สัดส่วนของบุคลากรช่วยวิชาการ สารนิเทศของห้องสมุด เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษา และสัดส่วนการรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อระดับบัณฑิตศึกษา ยกเว้น สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (4) ด้านการพัฒนา คณะฯ มีประสิทธิผลด้านความสามารถในการแสวงหารายได้เพื่อการพัฒนาตนเอง และ (5) ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมในระดับมาก

2) การบริหารงานของคณะพยาบาลศาสตร์ สามารถวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ (1) ด้านลักษณะองค์กร พบว่า คณะฯ มีการจัดโครงสร้างองค์กรแบบหน้าที่ และบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการบริหาร และความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้คณะฯ ยังมีวัฒนธรรมองค์กร ลักษณะสร้างสรรค์ซึ่งก่อความสำเร็จในการทำงาน และการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน (2) ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของการทำงาน พบว่า คณะฯ สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการพึ่งพาตนเองของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันและหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้ยังมีบรรยากาศที่ดีในการทำงานซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือของผู้บริหารและคณาจารย์ (3) ด้านลักษณะบุคลากร พบว่า ทักษะที่ดีในการทำงานของผู้บริหารและคณาจารย์ และทีมงานที่มีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและคณาจารย์ (4) ด้านนโยบายและการปฏิบัติ พบว่า ความชัดเจนของแนวทางการปฏิบัติ การควบคุมการปฏิบัติงาน การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน และการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทำให้คณะฯ มีความคล่องตัวในการบริหาร และมีความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

3) สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารงาน ได้แก่ (1) บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและมีบรรยากาศในการทำงานที่เหมาะสม (2) ผู้บริหารควรกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน (3) ควรปรับปรุงสายการบังคับบัญชาให้สั้นลงและยุบรวมภาควิชาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ (4) ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงประวัติการทำงานของอาจารย์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ (5) ควรพัฒนาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนให้พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลาและทันสมัย และปรับปรุงบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสม และ (6) ควรเพิ่มกระบวนการเลือกให้มากขึ้น ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมทำวิจัยกับอาจารย์มากขึ้น

The objectives of this study were 1) to analyze administrative effectiveness of Faculty of Nursing, Chiang Mai University; 2) to analyze the administration of the Faculty; and 3) to propose the guidelines to improve the administration of the Faculty.

This study gathered the primary data by handing out questionnaires to 3 groups of sample: 10 executives; 56 lecturers and 265 students, including interviewing 2 former executives of the Faculty. Moreover, the study collected the secondary data from operation plan, 2003 annual report, an evaluative document on 2003 operation plan, articles, research reports, theses and online system.

Descriptive statistics were used to analyze the quantitative data from questionnaires for executives, lecturers and students by SPSS for Windows program and present the data by frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. The method used to analyze the qualitative data was content analysis.

The results could be summarized as follows:

1) Administration of Faculty of Nursing had an effectiveness at the highest level, considered from Chiang Mai University achievement criteria as follows: (1) Capability of productivity, considering from these following criteria (a) In terms of education: student's employment rate and graduation rate; (b) research: in application of research to solve social problems and number of published research reports except allocation of budget for supporting research. However, the Faculty had no effectiveness in terms of community service activities and

art and culture conservation because budget allocation was lower than expected criterion of the University. (2) The Faculty had an efficient administration, considered from teaching work-load, student drop-out rate from either Bachelor or Master of Science in Nursing or Doctor of Philosophy in Nursing, including building usage except student drop-out rate from Bachelor of Science in Nursing and the expenditure per student. (3) The Faculty had adaptability, considered from academic position, academic assistant, information resource of library, information technology of education, extending opportunities of education and the ratio of undergraduate and graduate students, except the ratio of lecturers' degree. (4) The Faculty had development, considered from income acquirement for self-development, the ratio of budget and income. (5) The students were satisfied with studying and teaching management of the Faculty at a high level.

2) The administration of Faculty of Nursing was analyzed from various factors as follows: (1) In terms of organizational characteristics: the Faculty had a functional organization and managed by several committee. These led to the decentralization of administration and the flexibility management. Moreover, creative culture of the Faculty brought its operation to be successful and encourage the staff's participation in administration. (2) In terms of working environment: the Faculty adapted to the university's self-dependency policy by encouraging the Faculty academic cooperation with other institutes and organizations. In addition, the Faculty processed good organizational ambience that brought the cooperation between the executives and the lecturers. (3) In terms of personal characteristics: the executives and lectures' positives attitudes towards their work and team efficiency brought to their cooperation. (4) In terms of policy and practices: the clarity of practiced guidelines, the operation controlling, the efficiency of planning, the administrative technology application and the leadership of the executives caused the flexibility of operation and the adaptability to rapidly changed environment.

3) The recommendation guidelines for improving the Faculty administration were as follows: (1) the lecturers should receive the opportunities to participate in planning and the executives should create appropriate working condition in the Faculty. (2) The executives should set up the clear criteria of performance evaluation and the evaluation committee. (3) The organizational hierarchy should be shortened and combined the involved departments together to make the efficient operation. (4) Management information system to evaluate performance should be applied and the lecturers' curriculum vitae should be updated. (5) Advanced technology and modern equipment for lecturers' usage should be available; the classrooms should be appropriately renovated; and (6) More elective courses in each semester should be offered to students. Importantly, the students should participate more in the lecturers' research.